

Kadınlara Yönelik Psikolojik Şiddet Ölçeğinin (Psychological Maltreatment of Women Inventory) Türk Kültürüne Uyarlanması

Adaptation of Psychological Maltreatment of Women Inventory
to Turkish Culture

Senem Ezgi Vatandaşlar^{ORCID}, Zeynep Hatipoğlu Sümer^{ORCID}

Öz. Yakın ilişkilerdeki en yaygın şiddet türü olarak bilinen psikolojik şiddet, maruz kalma birçok açıdan eleştirmeye ve güçsüzleştirmeye yarayan süregelen davranışlar bütünü olarak tanımlanabilir. Şiddet uygulayan ve uygulananı olma açısından cinsiyet tartışmalı bir konudur. Özellikle son yıllarda yapılan çalışmalar, şiddet uygulayanın erkek, şiddete maruz kalanın ise kadın olduğu yönündeki yaygın kanının her zaman geçerli olmayabileceğini göstermiştir. Bu çalışma Tolman tarafından geliştirilen Kadınlara Yönelik Psikolojik Şiddet Ölçeğini (Psychological Maltreatment of Women Inventory) Türkiye kültürüne uyarlamak ve ölçeğin psikolojik şiddete maruz kalma bakımından evli kadın ve erkekler örnekleminde psikometrik özelliklerini incelemek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Ölçeğin Türkiye örnekleminde kötü davranma, kısıtlama, kıskançlık ve eleştiri alt boyutlarından oluştuğu gözlemlenmiştir. Psikolojik şiddet alt boyutları çeşitli demografik ve ilişkisel değişkenlere göre anlamlı farklar göstermiştir. Sonuç olarak, Kadınlara Yönelik Psikolojik Şiddet Ölçeğinin Türkçe Formunun evli bireylerin maruz kaldığı psikolojik şiddeti ölçmek için kullanılabilir geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğu bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler. Psikolojik şiddet, evlilik, ölçek uyarlama, psikometri, aile içi şiddet.

Abstract. Psychological maltreatment can be defined as continuous acts serving the purpose of criticizing and weakening the victim in several ways. Gender is a controversial issue in terms of both perpetration and victimization. The study aims to adapt Psychological Maltreatment of Women Inventory developed by Tolman to Turkish culture and examine its psychometric properties in a sample of married women and men in terms of psychological maltreatment victimization. Unlike the original scale, the adapted scale demonstrated four subscales for the Turkish sample: mistreatment, restriction, jealousy, and criticism. Psychological maltreatment subscales were found to differ significantly in terms of various demographic and relational variables. As a result, Turkish form of the Psychological Maltreatment of Women Scale was found to be a reliable and valid instrument to measure the psychological maltreatment experienced by married individuals.

Keywords. Psychological maltreatment, marriage, scale adaptation, psychometrics, domestic violence.

Senem Ezgi Vatandaşlar (Sorumlu Yazar)

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Muğla, Türkiye
e-mail: senemezgi@mu.edu.tr

Zeynep Hatipoğlu Sümer

Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Ankara, Türkiye
e-mail: zeynep@metu.edu.tr

Bu araştırma ikinci yazarın danışmanlığında ilk yazarın yüksek lisans tezinden alınmıştır ve 7-9 Ekim 2015 tarihleri arasında Mersin'de XIII. Ulusal Psikolojik Danışma ve Rehberlik Kongresinde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

Geliş / Received: 8 Mart/March 2018

Düzeltilme / Revision: 22 Aralık/December 2018

Kabul / Accepted: 26 Mart/March 2019

Yakın ilişkilerde şiddet dünya genelinde kadın ve erkekleri etkileyen oldukça yaygın bir sorundur. Hem Türkiye’de hem de dünya genelinde 3 kadından birinin şiddet mağduru olduğu bilinmektedir (Altınay & Arat, 2007; Coston, 2017; Krug, Dahlberg, Mercy, Zwi, & Lozano, 2002). Farklı kuramcılar şiddeti farklı bakış açılarından ele almışlardır ve bunun sonucunda şiddetin farklı açıklamaları ortaya çıkmıştır. Bazı kuramlar şiddeti bireysel faktörlere atfederken diğerleri şiddetin oluşmasından sosyokültürel etmenleri sorumlu tutmuştur. Örneğin Bandura’nın sosyal öğrenme kuramına göre şiddet gözlem yoluyla öğrenilir, taklit yoluyla davranışa dökülür ve pekiştirme yoluyla sürdürülür (Bell & Naugle, 2008; Mihalic & Elliot, 1997; Shorey vd., 2008). Bowlby’nin bağlanma kuramına göre kişiler çocukluklarındaki bakım verenleri ile kurdukları ilişkinin biçimine bağlı olarak geliştirdikleri ilişki şemalarının sonucunda mağduriyet, saldırganlık veya baskınlık-boyun eğme gibi ilişki tarzları sonucunda şiddetli ilişkiler sürebilirler (Barter, 2009; Shorey vd., 2008). Feminist teori şiddeti kadınları erkekler karşısında ikincil bir konuma iten ataerkil toplum düzeninin bir sonucu olarak değerlendirir. Buna göre şiddet, bir tür güç dayatma ve kontrol sağlama aracı olarak kullanılmakta ve toplumsal cinsiyet rolleri yoluyla normalleştirilmektedir (Özateş, 2009). Ekolojik model ile açıklandığında şiddet sosyalliğin birbiriyle etkileşim halinde olan pek çok boyutunda yer almaktadır. Biyolojik ve kişisel geçmiş gibi bireyle ilgili faktörler, ilişki dinamikleri, ilişkilerin içinde bulunduğu çevresel bağlam ve değerleri ve normlarıyla toplum şiddeti barındıran ve sürdüren faktörler olarak görülmektedir (Emery & Laumann-Billings, 1998; Krug vd., 2002; WHO, 2012).

Fiziksel, cinsel ve psikolojik olmak üzere üç temel başlık altında incelenen yakın ilişkilerde şiddet, çoğu zaman birden fazla türü aynı anda barındırırken, bazen de tek bir türde daha baskın olarak gözlemlenmektedir. Fiziksel şiddet, daha somut bir şekilde gerçekleşmesi ve gözle görünür sonuçlara sahip olması nedeniyle en çok dikkat çeken, dolayısıyla yakın geçmişe kadar en çok üzerinde durulan şiddet türü olmuştur. Cinsel şiddet bazen fiziksel şiddetle birlikte incelenmiş, fakat çoğu zaman dile getirilmediği için daha az ele alınmıştır. Psikolojik şiddet ise, bir şiddet türü olarak nispeten yakın geçmişte tanınmaya başlamış olmasına rağmen, günümüzde en yaygın görülen şiddet türüdür (Follingstad, 2007; Hortaçsu, Kalaycıoğlu & Rittersberger-Tiliç, 2003; Marshall, 1996; Toplu & Hatipoğlu-Sümer, 2011; Toplu-Demirtaş, Hatipoğlu-Sümer & White, 2013; Shorey, Brasfield, Zucosky, Febres & Stuart, 2015; Ureña, Romera, Casas, Viejo & Ortega-Ruiz, 2015). Şahin, Yetim ve Güleç Öyekçin (2012)

kadınların %61.4'ünün eşleri tarafından şiddete maruz kaldığını ve en fazla maruz kalınan şiddet türünün %54.6 oranıyla psikolojik şiddet olduğunu bulmuşlardır. Psikolojik şiddet, uygulanan kişiyi birçok açıdan güçsüzleştirmeye yarayan ve büyük oranda eleştiri içeren süregelen davranışlar bütünü olarak tanımlanabilir. Kadınlar ve erkekler herhangi bir fiziksel veya cinsel saldırıda bulunmadan sadece sözleri ve sıradan davranışlarıyla psikolojik şiddet uygulayabilmektedirler (Marshall, 1996). Psikolojik şiddet doğrudan fiziksel değildir, ancak fiziksel olarak zarar verme tehdidini içerebilir. Psikolojik şiddetin, diğer şiddet türleriyle kıyaslandığında, kaygı, korku, utanç, özgüven eksikliği, ruhsal çöküntü, depresyon ve travma sonrası stres bozukluğu gibi çok daha ciddi sorunlara yol açtığı ifade edilmektedir (Arias & Pape, 1999; Dutton, Goodman & Bennet, 1999; Kasian & Painter, 1992; Katz & Arias, 1999; Marshall, 1996; Pico-Alfonso, 2005; Sackett & Saunders, 1999; Stets, 1990; Tolman, 1999; Ureña vd., 2015). Bu durum, psikolojik şiddete maruz kalan bireylerin yaşadıklarını çoğu zaman şiddet olarak adlandıramamalarından, dolayısıyla bu yıkıcı davranışlara daha uzun süre sistematik bir biçimde maruz kalmalarından kaynaklanıyor olabilir. Stets (1990) evlilikte sözel/psikolojik şiddetin fiziksel şiddetin tohumlarını taşıdığını; üstelik yapısal faktörler ve şiddet kültürünün kendini öncelikle psikolojik şiddet olarak göstermeden fiziksel şiddete dönüşmediğini ifade etmiştir.

Şiddet uygulanan olma ve şiddet uygulama açısından cinsiyet tartışmalı bir konudur. Bu alanda yürütülen çalışmalar genellikle kadınların şiddete maruz kalan, erkeklerin ise şiddet uygulayan olduğunu varsaymışsa da aksinin de mümkün olduğunu gösteren çalışmaların sayısı oldukça çoktur (Archer, 2000; Chan, 2011; Dardis, Dixon, Edwards & Turchik, 2014; Drijber, Rejinders & Ceelen, 2013; Dutton & Nicholls, 2005; Kasian & Painter, 1992; Kimmel, 2001; Hatipoğlu-Sümer & Toplu, 2011; Hughes, 2004; Rhatigan, Moore & Stuart, 2005; The Mankind Initiative, 2008; Toplu & Hatipoğlu-Sümer, 2011; Ureña vd., 2015). Bazı çalışmalar kadınlarla erkeklerin şiddete maruz kalma bakımından tamamen eşit olduğunu savunurken (Hatipoğlu-Sümer & Toplu, 2011; Hughes, 2004; Rhatigan vd., 2005; Kaura & Lohman, 2007) bazıları kadınların (Bora, 2015; Chan, 2011; Dutton & Nicholls, 2005; Whitaker, Haileyesus, Swahn & Saltzman, 2007), bazıları da özellikle psikolojik şiddet bakımından erkeklerin (Drijber vd., 2013; Kasian & Painter, 1992; The Mankind Initiative, 2008) daha fazla maruz kaldığını göstermektedir. Lange, Starker, von der Lippe ve Hölling'e (2016) göre ise aile içinde kadınlar erkeklere kıyasla hem daha büyük oranda

şiddete maruz kalan hem de daha büyük oranda diğer aile bireyelerine şiddet uygulayan olma eğilimindedirler.

Alan yazında şiddetle ilişkilendirilen diğer demografik ve ilişkisel değişkenler yaş, eğitim durumu, evlilik süresi ve çocuk sayısıdır. Bazı çalışmalar yaş ile şiddete maruz kalma arasında anlamlı bir ilişki bulamazken (Bacchus, Mezey & Bewley, 2004), bazıları yaş arttıkça şiddete maruz kalma olasılığının azaldığını (Buss & Shackelford, 1997; Caetano, Vaeth & Ramisetty-Mikler, 2008; Krug vd., 2002; Maldonado-Molina, Reingle & Jennings, 2011; Reingle, Staras, Jennings, Branchini & Maldonado-Molina, 2012) bildirmiştir. Şiddet türlerini ayrı ayrı ele alan Basile, Arias, Desai ve Thompson'a (2004) göre yaş ile fiziksel şiddet arasında negatif yönde bir ilişki vardır ancak cinsel ve psikolojik şiddet yaş ile ilişkili değildir. Bir başka araştırmada ise ele alınan iki farklı çalışma grubundan birinde yaş ile şiddet ilişkili değilken diğer çalışma grubunda yaş arttıkça maruz kalınan şiddet miktarı da artmıştır (Koenig, Ahmad, Hossain & Mozumder, 2003). Benzer bir şekilde, eğitim düzeyi ile eş şiddeti arasındaki ilişkiye dair literatürde çeşitli bulgular yer almaktadır. Bazı çalışmalar eğitim durumu arttıkça şiddet uygulama ve şiddete maruz kalma ihtimalinin arttığını (Krug vd., 2002; Koenig, Ahmad, Hossain & Mozumder, 2003), bazı çalışmalar bu iki değişkenin ilişkili olmadığını (Caetano, Vaeth & Ramisetty-Mikler, 2008), bazı çalışmalar ise eğitim durumunun fiziksel şiddet ile ters orantılı olup, psikolojik şiddetle ilişkili olmadığını (Rickert, Wiemann, Harrykissoon, Berenson & Kolb, 2002) bulmuştur.

İlişki süresi ile şiddet arasındaki ilişkiyi inceleyen çalışmalar da farklı bulgular raporlamaktadır. Birçok çalışma yakın ilişkinin süresi arttıkça şiddet uygulama ve şiddete maruz kalma olasılığının da arttığını bildirirken (Buss & Shackelford, 1997; Dumas, Pearson, Elgin & McKinley, 2008; Fleury, Sullivan & Bybee, 2000) bazıları da bu olasılığın azaldığını bildirmiştir (Caetano vd., 2008; Carlson, Harris & Holden, 1999). Birbiriyle çelişen bu bulgular, ilişki süresi ile şiddet arasındaki ilişkide rol oynayan farklı aracı değişkenlerin varlığını düşündürmektedir. Bazı araştırmacılar ise ilişki süresi ile şiddet arasında anlamlı bir ilişki bulmamışlardır (Koenig vd., 2003). Baker ve Stith (2008) ilişki süresinin fiziksel şiddet uygulama ile anlamlı bir ilişkiye sahip olmadığını, ancak psikolojik şiddete maruz kalma ile pozitif yönde korelasyon gösterdiğini bildirmiştir. Son olarak, çocuk sahibi olan kadınları çocuk sahibi olmayanlarla kıyaslayan çalışmalar, çocuk sahibi olmanın şiddete maruz kalma riskini artırdığını bildirmektedir (Carlson vd., 1999; Rickert vd., 2002).

Özetle, yakın ilişkilerde şiddet fiziksel, cinsel ve psikolojik yollarla gerçekleşebilen, kadınların yanı sıra erkeklerin de maruz kaldığı, dünya genelinde yaygın olarak görülen ciddi bir sorundur ve psikolojik şiddet hem kadınların hem de erkeklerin muzdarip olduğu ve her iki cinsiyete de zarar veren bir şiddet türüdür. Bu durum araştırmacılar ve uygulamacılar açısından şiddeti ölçmenin anlamlı ve önemli olduğunu göstermektedir. Aile içi şiddeti ölçmek için geliştirilen Türkçe ölçeklerden Kadına Yönelik Şiddet Ölçeği (Kılıç, 1999) fiziksel ve cinsel şiddetin yanı sıra duygusal, sözel ve ekonomik şiddet olarak adlandırılan kavramları ölçmektedir. Her ne kadar bu üç kavram bu çalışmada ele alınan psikolojik şiddet kavramının içinde yer alsada, güncel bir ölçeğe ihtiyaç duyulduğu söylenebilir. Türkiye’de psikolojik şiddeti ölçen ölçeklerden biri de Turhan, Güraksın ve İnandı (2006) tarafından Türkçeye uyarlanmış olan Yeniden Gözden Geçirilen Çatışma Taktikleri Ölçeğidir (ÇTÖ-2). Psikolojik şiddetin yanı sıra fiziksel ve cinsel şiddeti de ölçen ÇTÖ-2, ölçtüğü davranışların bağlamını, davranışı kimin başlattığını ve niyeti göz ardı ettiği gerekçesiyle eleştirilmektedir (Kimmel, 2002). Psikolojik şiddeti ölçen bir diğer Türkçe ölçek ise Toplu-Demirtaş, Hatipoğlu-Sümer ve Murphy (2018) tarafından Türkçeye uyarlanmış olan Çok Boyutlu Duygusal İstismar Ölçeğidir (Multidimensional Measure of Emotional Abuse) ancak bu ölçek flört ilişkisi bağlamında geliştirilmiş ve Türkçeye uyarlanmıştır. Şiddet evli bireylerde ve flört ilişkisindeki bireylerde farklı şekillerde ve düzeylerde görülmektedir. Magdol, Moffitt, Caspi ve Silva’ya (1998) göre, birlikte yaşayan çiftler, ayrı yaşayan çiftlerle kıyaslandığında, birbirlerine daha fazla şiddet uygulamaktadırlar. Stets ve Strauss (1990) flört ilişkisinde olup ayrı yaşayan, birlikte yaşayan ve evli olan çiftlerin birbirine uyguladığı şiddet düzeylerini incelemiş ve evli çiftlerdeki şiddet oranlarının çok daha yüksek olduğunu bulmuşlar; böylece evlilik cüzdanını bir şiddet uygulama ehliyetine benzetmişlerdir. Bu nedenle evli bireylerde psikolojik şiddeti ölçmek için yeni bir Türkçe ölçeğe ihtiyaç duyulmaktadır. Bu çalışma bu ihtiyacı gidermeyi ve psikolojik şiddetle ilgili daha fazla bilgi edinmeyi amaçlamaktadır.

Bu çalışma Kadınlara Yönelik Psikolojik Şiddet Ölçeğini (Psychological Maltreatment of Women Inventory; Tolman, 1989) Türkçeye uyarlamak ve bu ölçeğin psikometrik özelliklerini evli kadın ve erkek örnekleminde incelemek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Ölçeğin ismi ‘kadınlara yönelik’ ifadesini içerse de bu çalışma kapsamında erkeklere de uygulanmıştır çünkü alanyazında psikolojik şiddet olgusunun erkekler tarafından kadınlardan farklı algılandığına ilişkin bir

kanıt yer almamaktadır (Kasian & Painter, 1992). Hatta yalnızca psikolojik şiddet ele alındığında erkeklerin kadınlardan daha çok mağdur olduğunu bulan çalışmalar mevcuttur (Drijber vd., 2013; Kasian & Painter, 1992; Toplu & Hatipoğlu-Sümer, 2011). Bu çalışmanın sonunda Türkiye’de hem kadınlar hem de erkekler için psikolojik şiddet mağduriyetini ölçmeye yarayacak geçerli ve güvenilir bir ölçeğin elde edilmesi ve psikolojik şiddetin cinsiyet, yaş, eğitim düzeyi, evlilik süresi ve çocuk sayısı gibi demografik ve ilişkişel değişkenler açısından incelenmesi hedeflenmiştir.

YÖNTEM

Araştırma Grubu

Kesitsel korelasyonel tarama modeli kullanılan bu çalışmanın örneklemini Karadeniz ve Akdeniz bölgelerindeki iki yerleşim yerinde ulaşılan katılımcılar oluşturmuştur. Katılımcıların çalışmaya dahil edilme kriterleri 18 yaşından büyük olmak, en az bir yıldır evli olmak ve katılım konusunda gönüllü olmaktır. Tesadüfi olmayan örnekleme yöntemlerinden kolayda örnekleme ve kartopu örnekleme yoluyla 18-65 yaş arası (M=37.30, SS=8.66) 505 evli katılımcıya ulaşılmıştır. Veri analizinde öncelikle iki yerleşim yerinden toplanan veriler arasında herhangi bir değişken açısından anlamlı bir fark olmadığı bulunmuştur ve sonraki analizlerde bu iki bölgeden toplanan veriler tek veri seti olarak kullanılmıştır. Örneklemin %46’sı kadın (n=234), %54’ü erkektir (n=271). Katılımcıların %66’sı lisans veya lisansüstü eğitim mezunu (n=288), %34’ü ise yüksekokul, lise, ortaokul veya ilkokul mezunudur (n=148). Katılımcıların büyük çoğunluğu çalışan bireylerden oluşurken (%91, n=457) küçük bir bölümü de emekli veya çalışmayan bireylerden oluşmaktadır (%9, n=47). Katılımcıların %22’si çocuk sahibi değilken (n=112), %78’inin en az bir çocuğu vardır (n=393). Evlilik süresi 1 yıl ile 43 yıl arasında değişmektedir (M=12.32, SS=9.36).

Veri Toplama Araçları

Katılımcılara verilen formda cinsiyet, yaş, eğitim düzeyi, çalışma durumu, evlilik süresi ve çocuk sayısı ile ilgili soruların yanı sıra Tolman (1989) tarafından geliştirilen ve mevcut çalışmada Türkçeye uyarlanan Kadınlara Yönelik

Psikolojik Şiddet Ölçeği (KYPŞÖ; Psychological Maltreatment of Women Inventory; PMWI) maddelerine yer verilmiştir.

PMWI, Tolman (1989) tarafından erkeklerin kadın partnerlerine uyguladığı psikolojik şiddeti ölçmek amacıyla oluşturulmuş 48 maddelik bir ölçektir. Ölçeğin geçerlilik çalışması Tolman (1999) tarafından yapılmıştır. Birçok çalışmada PMWI'nin ilişkilerdeki psikolojik şiddeti doğru bir şekilde tespit ettiği belirtilmiştir (örn., Coker, Follingstad, Bush & Fisher, 2015; Começanha & Maia, 2017; Hardesty vd., 2015; Kasian & Painter, 1992).

PMWI iki alt ölçekten oluşmaktadır. Bunlardan birincisi kaynaklardan soyutlama, bağımlılık talep etme, geleneksel cinsiyet rollerine katı bir şekilde uyma gibi davranışlara ilişkin 26 maddelik baskınlık/soyutlama (dominance/isolation) alt ölçeği, ikincisi ise sözel saldırılar, küçümseyen davranışlar ve duygusal kaynakları esirgemek gibi davranışları içeren 22 maddelik duygusal/sözel (emotional/verbal) alt ölçeğidir (Tolman, 1989). Baskınlık/soyutlama (BS) alt boyutuna örnek olarak "Partnerim ne zaman nerede olduğumun hesabını sordu"; duygusal/sözel (DS) alt boyutuna örnek olarak "Partnerim bana hoşlanmadığım lakaplar taktı" maddeleri verilebilir. Yanıtlar Likert tipi puanlama ile 1 (hiç) ve 5 (çok sık) skalasında alınmakta olup UD (uygun değil) seçeneği de mevcuttur. Puanlama her bir alt ölçek için kendi içinde toplam puan hesaplanarak yapılmaktadır (Tolman, b.t.). Baskınlık/soyutlama ve duygusal/sözel alt boyutların iç geçerlilik katsayısı Tolman (1989) tarafından sırasıyla $\alpha = .95$ ve $\alpha = .93$ olarak bulunmuştur. Yapı geçerliliğini ölçmek amacıyla Tolman (1999) Çatışma Taktikleri Ölçeği, Evlilik Doyumu İndeksi, Eş Şiddeti İndeksi ve Kısa Semptom Envanteri gibi ölçeklerle alt boyutların korelasyonunu incelemiştir ve bu ölçeklerin tamamı PMWI ile anlamlı ölçüde korelasyon göstermiştir.

Ölçeğin Tolman (1999) tarafından geliştirilen ve her bir alt boyutta 7 maddenin olduğu kısa bir versiyonu da mevcuttur. Tolman (1999) kısa versiyonun kapsam geçerliliğinin daha güçlü ve güvenilirliğinin mükemmel olduğunu bulmuştur (BS, $\alpha=.88$; DS, $\alpha=.92$) ancak yapı geçerliliğinin 1. tür hata nedeniyle abartılmış olabileceğini belirtmiştir. Bu nedenle bu çalışmada ölçeğin uzun versiyonu kullanılmıştır.

İsminden de anlaşılacağı gibi Kadınlara Yönelik Psikolojik Şiddet Ölçeği (KYPŞÖ) kadınlara uygulanmak üzere geliştirilmiş bir ölçek olduğu halde bu çalışma kapsamında erkek katılımcılardaki geçerliliği ve güvenilirliği de test

edilmiştir. Kasian ve Painter (1992) tarafından belirtildiği gibi, erkeklerin psikolojik şiddet içeren davranışları kadınlardan farklı deneyimlediğini gösteren herhangi bir kanıt yoktur.

İşlem

Çalışmanın başlangıcında araştırmacıların bağlı olduğu üniversitenin İnsan Araştırmaları Etik Kurulundan, ardından orijinal ölçek yazarından gerekli izinler alındıktan sonra çeviri- geri çeviri yoluyla KYPŞÖ'nin Türkçe hali elde edilmiştir. KYPŞÖ'nin İngilizceden Türkçeye çevirisini, anadili Türkçe olan iki İngilizce okutmanı ve bir İngilizce öğretmeni, birbirinden bağımsız bir şekilde yapmıştır. Ardından araştırmacılar bu çevirileri inceleyerek, her üç çeviride de ortak ifade edilen maddeleri seçmiştir. Daha sonra her iki dili de anadili olarak konuşan bir uzman maddeleri tekrar İngilizceye çevirmiş ve ölçeğin bu halinin orijinalinden farklı olmadığı görülmüştür.

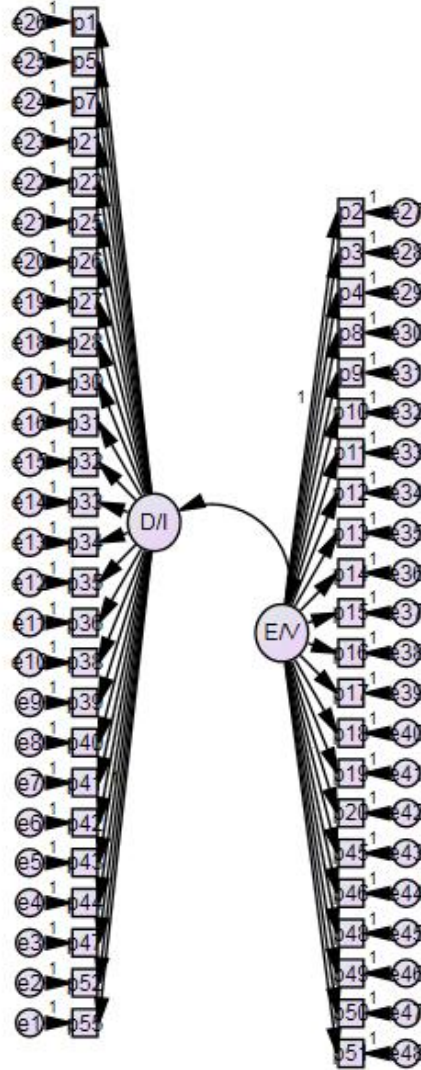
Verilerin Analizi

Veri analizi aşamasında önce KYPŞÖ'nin psikometrik özelliklerini değerlendirmek amacıyla doğrulayıcı faktör analizi ve açımlayıcı faktör analizi yapılmış, daha sonra korelasyon analizi ve t testi yoluyla ölçek puanları demografik değişkenler açısından incelenmiştir.

Doğrulayıcı faktör analizi Amos 18 (Arbuckle, 2009), diğer istatistiksel işlemler ise SPSS 17.0 (SPSS Inc., 2008) yazılımları ile gerçekleştirilmiştir.

BULGULAR

KYPŞÖ'nin geçerlilik ve güvenilirliğini incelemek için tüm veri seti kullanılmıştır (N=505). Ölçeğin alt boyutları daha önce belirlenmiş olduğundan (Tolman, 1989) Türkiye örnekleminde iki alt boyutlu yapının uygun olup olmadığını anlamak için, diğer bir ifade ile maddelerin var olan yapıyı doğrulayıp doğrulamadığını görmek amacıyla, doğrulayıcı faktör analizi yapılmıştır (Şekil 1). Elde edilen sonuçlar modelin bu örneklemin yapısına uymadığını göstermiştir ($\chi^2=5908.79$, $p<.05$, $sd=1079$, $GFI=.63$, $AGFI=.60$, $RMSEA=.09$, $CFI=.72$, $IFI=.72$, $NFI=.68$; Kline, 2015).

Şekil 1. KYPŞÖ'nin orijinal yapısını doğrulamak amacıyla gerçekleştirilen DFA

Doğrulatoryıcı faktör analizi sonuçları ile orijinal teorik altyapının uyuşmaması nedeniyle mevcut verilerle nasıl bir faktör yapısının ortaya çıktığını öğrenmek adına açımlayıcı faktör analizi yapılmıştır. Kaiser-Meyer-Olkin Örneklem Yeterliliği Ölçütü (.96) ve Bartlett Küresellik Testi ($\chi^2= 17593.239$, $sd=1128$, $p<.05$) mevcut verilerin açımlayıcı faktör analizine uygun olduğunu göstermiştir. Faktör sayısına karar vermek amacıyla ise Paralel Analiz için Monte Carlo PCA gerçekleştirilmiştir (Tablo 1).

Tablo 1. Monte Carlo PCA'dan elde edilen gerçek özdeğerler ile paralel analizden elde edilen kriter değerlerinin karşılaştırılması

Bileşen numarası	Monte Carlo PCA'dan elde edilen özdeğer	Paralel analizden elde edilen kriter değeri	Karar
1	20.858	1.6529	Kabul
2	2.512	1.5805	Kabul
3	1.827	1.5349	Kabul
4	1.507	1.4944	Kabul
5	1.351	1.4583	Ret
6	1.277	1.4210	Ret
7	1.156	1.3905	Ret
8	1.128	1.3597	Ret

Aynı veri seti (N=505) ile yapılan açımlayıcı faktör analizi sonucunda bazı maddelerde binişik faktör yükü ortaya çıkmıştır (Tablo 2). Bu maddeleri ele alırken iki özellik göz önüne alınmıştır: anlam tutarlılığı ve yükler arasındaki fark. Eğer madde daha yüksek yüke sahip olduğu faktördeki maddelerin anlamlarına benzerse ve iki faktördeki yükler arasındaki fark .1'den büyükse, madde faktör yükü daha fazla olan faktöre dahil edilmiştir (Büyüköztürk, 2010). Bu işlem sonucunda anlam uyuşmazlığı ve/veya faktör yüklerindeki farkın azlığı nedeniyle 27 (Partnerim bana evin geçimi için para verirken cimri davrandı), 48 (Partnerim beni onun şiddet davranışı göstermesine neden olmakla suçladı), 36 (Partnerim beni başka bir kadınla/erkekke ilişki yaşamakla suçladı) ve 45. (Partnerim duygularımın saçma ya da çılgınca olduğunu söyledi) maddeler ölçekten çıkarılmıştır. Faktör yükü kesme noktası .32 olarak belirlenmiştir (Tabachnick & Fidell, 2007). Sonuç olarak, toplam varyansın %55.63'ünü açıklayan, 4 faktörlü

ve 44 maddeli bir ölçek elde edilmiştir (Tablo 3). Ölçeğin son halindeki faktör yükleri .37 ve .83 aralığında değişmektedir.

Tablo 2. KYPŞÖ'nin açımlayıcı faktör analizi sonuçları (N=505)

	F1	F2	F3	F4
Madde 17	.830	-	-	-
Madde 13	.773	-	-	-
Madde 12	.761	-	-	-
Madde 20	.727	-	-	-
Madde 4	.719	-	-	-
Madde 51	.663	-	-	-
Madde 14	.655	-	-	-
Madde 28	.654	-	-	-
Madde 15	.639	-	-	-
Madde 50	.626	-	-	-
Madde 18	.618	-	-	-
Madde 25	.591	-	-	-
Madde 8	.585	-	-	-
Madde 30	.557	-	-	-
Madde 46	.546	-	-	-
Madde 22	.545	-	-	-
Madde 52	.525	-	-	-
Madde 19	.520	-	-	-
Madde 49	.486	.361	-	-
Madde 55	.485	-	-	-
Madde 3	.484	-	-	-
Madde 11	.462	.337	-	-
Madde 27	.454	.409	-	-
Madde 9	.441	-	-	.362
Madde 2	.421	-	-	.404
Madde 1	.406	-	-	.384
Madde 16	.367	-	-	-
Madde 42	-	.676	-	-
Madde 31	-	.664	-	.385
Madde 40	-	.592	-	-

Madde 47	-	.569	-	-
Madde 44	-	.528	-	-
Madde 39	-	.505	-	-
Madde 48	.462	.504	-	-
Madde 43	-	.503	.325	-
Madde 41	-	.497	-	-
Madde 38	-	.479	-	-
Madde 34	-	.437	.331	-
Madde 36	-	.430	.358	-
Madde 33	-	-	.793	-
Madde 32	-	-	.700	-
Madde 26	-	-	.669	-
Madde 35	-	-	.506	-
Madde 45	.323	-	.488	-
Madde 21	-	-	-	.628
Madde 5	-	-	-	.590
Madde 7	-	-	-	.486
Madde 10	-	.344	-	.434

Tablo 3. KYPŞÖ'nin açıklanan toplam varyans yüzdeleri ve özdeğerleri

Altboyutlar	Özdeğerler	Açıklanan varyans (%)
F1	20.86	43.46
F2	2.51	5.23
F3	1.83	3.81
F4	1.51	3.14

Elde edilen dört faktör anlamları bakımından incelenmiş ve buna göre isimlendirilmiştir. İlk faktördeki maddeler ‘köleymişim gibi davrandı’, ‘aptalmışım gibi davrandı’ ve ‘başkalarının yanında küçük düşürdü’ gibi aşağılayıcı davranışları içerdiği için ‘kötü davranma’ olarak adlandırılmıştır. İkinci faktördeki maddeler ‘telefonu kullanmamı kısıtladı’, ‘ailemi bana düşman etmeye çalıştı’ ve ‘çalışmama izin vermedi’ gibi kısıtlayıcı ve soyutlayıcı maddelerden oluştuğu için ‘kısıtlama’ olarak adlandırılmıştır. Üçüncü faktör ‘başka kadınları/erkekleri

kıskandı', 'ne zaman nerede olduğumun hesabını sordu' ve 'arkadaşlarımı kıskandı ya da onlardan şüphelendi' gibi kıskançlık davranışlarını kapsadığı için 'kıskançlık' olarak isimlendirilmiştir. 'Ev işleri yapılmadığında keyfi kaçtı', 'bana onsuz yapamayacağımı ya da kendime bakamayacağımı söyledi', 'evi çekip çevirme yöntemimi eleştirdi' ve 'bana hoşlanmadığım lakaplar taktı' gibi maddelerden oluşan son faktör ise 'eleştiri' olarak adlandırılmıştır.

Özetle, uyarlama aşamasında ilk olarak ölçeğin çeviri ve geri çevirisi yapılmış ve maddelerin Türkçe karşılıkları belirlenmiştir. Daha sonra ölçeğin faktör yapısı orijinaliyle karşılaştırılmış ve mevcut örneklemedeki faktör yapısının orijinalinden farklı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bazı maddeler çıkarıldığında ve faktör yapısı yeniden oluşturulduğunda KYPŞÖ hem kadınlarda hem de erkeklerde geçerli ve güvenilir, dört alt boyutlu bir ölçek olarak son halini almıştır: (1) kötü davranma, (2) kısıtlama, (3) kıskançlık ve (4) eleştiri. Her bir alt boyutun güvenilirlik değeri sırayla $\alpha=.96$, $\alpha=.90$, $\alpha=.85$, $\alpha=.70$ ve ölçeğin genel güvenilirliği $\alpha=.97$ 'dir. Ölçek, her bir alt boyuttaki maddelere verilen puanların toplanması ile elde edilen dört adet puan vermektedir. Yüksek puanlar, ilgili alt boyuttaki psikolojik şiddet türüne daha sık maruz kalındığı anlamına gelmektedir.

Psikolojik şiddet alt boyutlarını demografik ve ilişkisel değişkenler açısından incelemek amacıyla Pearson momentler çarpımı korelasyon katsayısı ve bağımsız gruplar t testi kullanılmıştır. Öncelikle yaşın kötü davranma alt boyutu ile anlamlı pozitif korelasyon gösterdiği saptanmıştır ($r=.13$, $p<.05$). Böylece yaş arttıkça kötü davranışlara maruz kalma oranı artmaktadır. Ancak yaş ile kısıtlama ($r=.03$, $p=.54$), kıskançlık ($r= -.09$, $p=.07$) veya eleştiri ($r=.07$, $p=.14$) arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Evlilik süresi psikolojik şiddetin kötü davranma ($r=.14$, $p<.05$) ve kıskançlık ($r= -.10$, $p<.05$) alt boyutları ile anlamlı ilişkiler göstermiştir. Evlilik süresi arttıkça kötü davranışa maruz kalma artmakta, kıskançlığa maruz kalma azalmaktadır. Diğer yandan kısıtlama ($r=.03$, $p=.54$) ve eleştiri ($r=.05$, $p=.33$) alt boyutları ile evlilik süresi arasında anlamlı bir ilişki yoktur. Çocuk sayısı kötü davranma ile pozitif yönde anlamlı korelasyon göstermiştir ($r=.10$, $p<.05$) ancak kısıtlama ($r=.03$, $p=.60$), kıskançlık ($r=-.06$, $p=.17$) ve eleştiri ($r=.05$, $p=.32$) ile anlamlı bir ilişki sergilememiştir. Çocuk sahibi olup olmamak kategorik bir değişken olarak ele alındığında yine benzer şekilde çocuk sahibi olanlar olmayanlardan psikolojik şiddet alt boyutlarından yalnızca kötü davranma açısından anlamlı farklılık göstermektedir ($p<.05$, $\eta^2= .01$). En az bir çocuğu olan evli bireyler (%78, $n=362$, $M=40.16$, $SS=15.88$) kötü davranma türü

psikolojik şiddete, hiç çocuğu olmayan evli bireylerden (%22, n=104, M=36.65, SS=10.56) daha fazla maruz kalmaktadırlar. İki grup arasında kısıtlama ($p=.65$), kıskançlık ($p=.06$) veya eleştiri ($p=.35$) bakımından ise anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Bağımsız gruplar t testi sonuçlarına göre kadınlar (n=234) ve erkekler (n=271) arasında kötü davranma ($p=.45$) ve kısıtlama ($p=.51$) bakımından anlamlı bir fark bulunmazken bu iki grubun kıskançlık ($p<.05$, $\eta^2=.02$) ve eleştiriye maruz kalma ($p<.05$, $\eta^2=.02$) bakımından farklı oldukları tespit edilmiştir. Erkekler kadınlara oranla anlamlı düzeyde daha fazla kıskançlığa (M=6.86, SS=3.29; M=6.06, SS=2.90) ve eleştiriye (M=6.13, SS=2.41; M=5.40, SS=2.30) maruz kalmaktadır.

Eğitim durumu en az üniversite mezunu (%66, n=288) ve üniversite mezunu olmayan (%34, n=148) iki grup olarak ele alınıp, bu gruplar psikolojik şiddet açısından karşılaştırıldıklarında ise yalnızca kıskançlık açısından anlamlı fark sergilemişlerdir ($p<.05$, $\eta^2=.01$). Bu farkın yönünü anlamak için ortalama grafiğine bakıldığında, üniversite mezunu olmayanların (M=7.10, SS=3.36) en az üniversite mezunu olanlara göre (M=6.25, SS=3.06) anlamlı düzeyde daha fazla kıskançlığa maruz kaldığı görülmektedir. Ancak bu farklılığın etki büyüklüğü oldukça küçüktür ve eğitim durumu kıskançlıktaki varyansın yalnızca %1'ini açıklamaktadır (Tabachnick & Fidell, 2007).

Özetle, psikolojik şiddet alt boyutları birçok demografik değişken ile istatistiksel olarak anlamlı ilişkiler göstermiştir. Kötü davranışa maruz kalma yaş, evlilik süresi ve çocuk sayısı ile birlikte artmakta, erkekler kadınlara oranla daha fazla kıskançlık ve eleştiriye maruz kalmakta ve üniversite mezunu olmayan bireyler en az üniversite mezunu olanlara oranla daha fazla kıskançlığa maruz kalmaktadırlar.

TARTIŞMA

Çalışma öncelikle KYPŞÖ'nin faktör yapısının Türkiye örnekleminde orijinalinden farklı olduğunu göstermiştir. Orijinal yapıdaki alt boyutlar baskınlık-izolasyon ve duygusal-sözel iken mevcut örnekleme çıkan alt boyutlar kötü davranma, kısıtlama, kıskançlık ve eleştiri olarak adlandırılmıştır. Kötü davranma alt boyutu, orijinal ölçeğin duygusal-sözel alt boyutundaki maddelerin

hemen hemen hepsini içermektedir. Kısıtlama, kıskançlık ve eleştiri alt boyutları da neredeyse tamamen baskınlık-izolasyon alt boyutunun maddelerinden oluşmuştur. Duygusal-sözel şiddet ve kötü davranma Türkiye örnekleme ile Kuzey Amerika örnekleme (orijinal örnekleme) tarafından çok benzer şekilde algılanırken, Kuzey Amerika’da baskınlık-izolasyon olarak deneyimlenen yapı Türkiye’de üç ayrı boyuta bölünmektedir. Bu durumun sosyal yapılanmanın farklı oluşundan kaynaklandığı söylenebilir. Orijinal çalışmadaki katılımcılar kısıtlama, kıskançlık ve eleştiriye aynı olgunun bileşenleri olarak algılarken Türkiye’de bu yapılar kültürel normlar ve şiddet uygulayanın kişilik özelliklerine bağlı olarak gelişen farklı etkileşim tiplerini oluşturuyor olabilir. Bu çalışmayla eşzamanlı olarak yapılan başka bir uyarılma çalışmasında aynı ölçme aracı evli ve flört ilişkisi olan kadınlar örnekleminde incelenmiş ve üç faktörlü bir yapı bulunmuştur (Ersoy, Hünler & Namer, 2017). Bu durum katılımcı özelliklerinin ölçeğin faktör yapısını değiştirdiğini destekler niteliktedir.

Ölçeğin Türkçe versiyonuna dahil edilmeyen maddeler Madde 27 (Partnerim bana evin geçimi için para verirken cimri davrandı), Madde 48 (Partnerim beni onun şiddet davranışı göstermesine neden olmakla suçladı), Madde 36 (Partnerim beni başka bir kadınla/erkekke ilişki yaşamakla suçladı) ve Madde 45’tir (Partnerim duygularımın saçma ya da çılgınca olduğunu söyledi). Ön analizler sırasında 36. ve 27. maddelerin en yüksek ‘Uygun Değil’ işaretleme oranlarına sahip olduğu bulunmuştur (sırasıyla %10, n=51 ve %8, n=39). Bu iki maddenin net faktör yüklerine sahip olmayışları kısmen bundan kaynaklanmış olabilir. 27. maddenin düşük faktör yüküne sahip olmasının bir diğer nedeni de katılımcıların büyük çoğunluğunun (%91, n=457) çalışıyor olması ve bu nedenle eşlerinden para almamaları olabilir. Nitekim alanyazında çalışan kadınların çalışmayanlara kıyasla daha az ekonomik şiddet gördüğü bulgusu yer almaktadır (Şahin vd., 2012).

Psikolojik şiddet türleri çeşitli demografik ve ilişkişel değişkenler açısından farklılık göstermektedir. Kötü davranmaya maruz kalma yaşla, evlilik süresiyle ve çocuk sayısı ile artmaktadır. Ayrıca farklı eğitim düzeyine sahip katılımcılar kıskançlığa maruz kalma konusunda farklılaşmaktadırlar. Üniversite mezunu olmayan bireyler, üniversite mezunu bireylere göre daha çok kıskançlığa maruz kalmaktadırlar. Kıskançlık ve eleştiriye erkekler kadınlara kıyasla daha fazla maruz kalmaktadırlar. Yalnızca kısıtlama hiçbir demografik veya ilişkişel değişkenle ilişkişel bulunmamıştır. Ancak demografik değişkenlerin

yorumlanmasında göz önünde bulundurulması gereken bazı sınırlılıklar söz konusudur. Öncelikle katılımcıların büyük çoğunluğunun çalışan genç yetişkinlerden oluşuyor olması bulguların genellenebilirliğiyle ilgili soru işareti oluşturur niteliktedir. Diğer yandan katılımcıların evlilik süresinin 1 ile 43 yıl arasında değiştiği ve ortalamanın 12 yıl olduğu görülmektedir. Dolayısıyla her ne kadar evlilik süresi açısından çeşitlilik varmış gibi görünse de ortalama nispeten daha kısa süreli evliliklerin temsil edildiği söylenebilir.

Kötü davranmaya maruz kalma yaşla artarken diğer psikolojik şiddet türlerinin yaşla ilişkisinin olmayışı kötü davranmanın duruma bağlı olarak değişebilen davranışlardan oluşması, kısıtlama, kıskançlık ve eleştiri uygulama eğiliminin ise nispeten sabit özellikler olması olabilir. Yine de alanyazında bu bulguyu destekleyecek ampirik kanıta rastlanmamıştır.

Kötü davranmaya maruz kalmanın evlilik süresiyle doğru orantılı olarak artması Hatipoğlu-Sümer ve Toplu'nun (2011) ilişki süresi arttıkça şiddet uygulama ve şiddete maruz kalmanın da artması bulgusu ile kısmen tutarlıdır. Güleç Öyekçin, Yetim ve Şahin (2012) ise evlilik süresi ile şiddete maruz kalma arasında negatif yönde bir ilişki tespit etmiştir. Diğer yandan mevcut çalışmada kötü davranma dışındaki psikolojik şiddet türleri evlilik süresi ile ilişkili bulunmamıştır, dolayısıyla buradan genel anlamda psikolojik şiddetin evlilik süresi ile arttığı sonucuna varılamamaktadır. Çocuk sayısı arttıkça kötü davranmaya maruz kalmanın artması ise sorumluluktaki artıştan kaynaklanıyor olabilir. Evliliğe yeni ögeler eklendikçe bireyler eşlerine karşı daha az tolerans gösteriyor olabilirler.

Kadınlar ve erkekler eşleri tarafından maruz kaldıkları kötü davranma ve kısıtlama düzeyleri bakımından farklılık göstermezken kıskançlık ve eleştiriye maruz kalma düzeyi bakımından farklılık göstermişlerdir. Kadınlarla kıyaslandığında erkeklerin evliliklerinde daha fazla kıskançlığa ve eleştiriye maruz kaldıklarını ifade ettikleri bulunmuştur. Bu bulgu kısmen cinsiyetlerin şiddete maruz kalma düzeyi bakımından farklılaşmadığı (Hughes, 2004; Kimmel, 2001; Rhatigan vd., 2005), kısmen de erkeklerin psikolojik şiddete kadınlardan daha çok maruz kaldıkları (Drijber vd., 2013; Kasian & Painter, 1992) görüşüyle tutarlıdır. Diğer yandan bu çalışmada kullanılan eleştiri kavramı çoğunlukla ev işlerine katılım ve evi çekip çevirmeye ilişkin beklentileri ifade eden maddelerden oluşmaktadır. Bu açıdan bakıldığında, erkeklerin bu tür ifadelerle maruz kaldıklarını beyan etmeleri ev işlerine katılımdaki eşitsizliğin bir göstergesi olabilir.

Söz konusu eşitsizliğin, kadınların da çalışma hayatında büyük oranda yer aldığı günümüzde hala var olduğu bilinmektedir (Mert & Bekmezci, 2016).

Kıskançlığın farklı eğitim düzeyindeki kişilerce farklı deneyimlendiği görülmüştür. Üniversite mezunu olmayan katılımcılar öğrenim durumu üniversite veya lisansüstü olan katılımcılara kıyasla daha fazla kıskançlığa maruz kalmaktadırlar. Ancak eğitim düzeyine göre diğer psikolojik şiddet boyutları farklılık göstermemiştir. Diğer bir deyişle, katılımcılar kötü davranma, kısıtlama ve eleştiri türünden psikolojik şiddete maruz kalma açısından eğitim düzeylerine göre farklılaşmamaktadır. Daha yüksek düzeyde öğrenim tamamlamış olan katılımcıların daha az kıskançlığa maruz kalıyor olması sosyal çevre, özgüven veya sosyoekonomik durum ile açıklanabilir. Bu bulgu Ulucan'ın (2017) hem kadının hem de eşinin eğitim düzeyi azaldıkça kadınlara eşleri tarafından uygulanan fiziksel ve cinsel şiddetin arttığı bulgusunu tamamlar niteliktedir. Benzer şekilde Şahin ve diğerleri (2012) de eşinden şiddet gören kadınların ve bu kadınların eşlerinin eğitim görme sürelerinin şiddet görmeyen kadınlarla bu kadınların eşlerinkinden daha düşük olduğunu bulmuşlardır. Benzer bir bulguya ulaşan Şahin, İlçioğlu ve Ünsal'a (2018) göre bu durum eğitim düzeyi daha yüksek olan insanların daha az şiddete maruz kalmasından ziyade daha şiddet içeren ilişkiyi daha kolay bitirmesinden kaynaklanmaktadır. Yakın eş şiddetinin eğitim düzeyi ve gelir düzeyi ile ilişkilendirildiği başka çalışmalar da mevcuttur. Bu bulguyu destekler şekilde, bu çalışmalardan bazıları eğitim düzeyi ile şiddet uygulama ve şiddete maruz kalma oranlarının negatif yönde ilişkili olduğunu (Kocacık & Çağlayandereli, 2009; Thompson vd., 2006; WHO, 2012), bazıları ise eğitim düzeyi ile şiddet uygulama ve şiddete maruz kalma olasılığı arasında herhangi bir ilişkinin olmadığını bulmuştur (Caetano vd., 2008).

Özetle, KYPŞÖ Türkiye'de, Kuzey Amerika'da olduğundan daha farklı bir yapıda kullanılabilir. Psikolojik şiddetin kültürden kültüre ve hatta zamandan zamana farklılıklar gösterdiği ve şiddetin kültür tarafından yapılandırılabilen bir olgu olduğu dikkate alındığında bu anlaşılabilir bir durumdur (Kocacık & Çağlayandereli, 2009; National Research Council, 1993). Çıkarılan maddeler ve oluşan yeni yapı incelendiğinde bu farklılıklar daha iyi açıklanabilmektedir. Çalışmadan çıkarılan önemli bir sonuç ise KYPŞÖ'nin evli erkek bireyler örnekleminde de çalışılmış, geçerli ve güvenilir bir ölçek olduğudur. Ayrıca yaş, evlilik süresi, çocuk sayısı ve eğitim düzeyi de bireylerin psikolojik şiddete maruz kalma seviyeleriyle ilişkilidir. Bu bulgular ışığında gelecekte bu

konuda çalışacak olan araştırmacılara ölçeğin bu çalışma kapsamında elde edilen yeni faktör yapısını doğrulayacak yeni çalışmalar yapmaları, ölçeğin psikometrik özelliklerini farklı özelliklere sahip popülasyonlarda da sınamaları ve erkekleri de şiddet çalışmalarına dahil etmeleri önerilmektedir.

Sonuç olarak, Kadınlara Yönelik Psikolojik Şiddet Ölçeğinin (KYPŞÖ), etkileri diğer şiddet türleri gibi somut olarak görülemeyen ve bazen maruz kalan kişinin bile maruz kaldığının farkında olmayabildiği bir şiddet türü olan psikolojik şiddetin psikolojik danışmanlar tarafından daha kolay bir şekilde tanınmasına katkıda bulunması beklenmektedir. Ölçeğin alt boyutlarını oluşturan psikolojik şiddet türlerinin ayrı ayrı tanımlanabilmesi, her biri için farklı müdahale planları ve baş etme yöntemlerinin geliştirilmesini kolaylaştıracaktır. Bu çalışmanın diğer bir katkısı psikolojik şiddetin risk faktörlerinden bazılarını açığa çıkarmasıdır. Yaşın, evlilik süresinin ve çocuk sayısının artması kötü davranma türünden psikolojik şiddet için risk faktörlerini oluşturmaktadır. Diğer yandan erkek olmak kıskançlık ve eleştiriye maruz kalma açısından bir risk faktörü olabilir. Psikolojik şiddetin maruz kalanlar tarafından kolay tanınmaması, hatta bazı durumlarda maruz kalanların bu durumu kabul ettikleri halde yardım istemekte zorlanmaları, yardım veren uzmanların psikolojik şiddetin risk faktörleri hakkında bilgi sahibi olarak psikolojik şiddet mağduriyetini tanıyabilmelerini gerekli kılmaktadır.

Yazarlar Hakkında / About Authors

Senem Ezgi Vatandaşlar. Orta Doğu Teknik Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yabancı Diller Eğitimi bölümünden lisans derecesi aldıktan sonra Orta Doğu Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Psikolojik Danışma ve Rehberlik alanında bilimsel hazırlık ve yüksek lisans eğitimini tamamlamıştır. Halen Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık anabilim dalında Araştırma Görevlisi olarak çalışmakta ve doktora eğitimini sürdürmektedir. Araştırma ilgi alanları arasında kültürlerarası çalışmalar, psikoeğitsel müdahaleler, yakın ilişkiler, toplumsal cinsiyet eşitliği, şiddet ve istismar yer almaktadır.

Senem Ezgi Vatandaşlar graduated from Middle East Technical University department of Foreign Language Education as a bachelor. She received her MSc degree from the department of Guidance and Psychological Counseling at the Graduate School of Social Sciences of Middle East Technical University. She currently works as a research assistant at Muğla Sıtkı Koçman University, department of Guidance and Psychological Counseling where she is also a PhD student. Her research interests include cross-cultural studies, psychoeducational interventions, intimate relationships, gender equality, violence, and abuse.

Zeynep Hatipoğlu Sümer, Doç. Dr. Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Bölümünde lisans eğitimini tamamlamıştır. Yüksek lisans ve doktora derecelerini Orta Doğu Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Psikolojik Danışma ve Rehberlik programından aldıktan sonra, Amerika Birleşik Devletleri Minnesota Üniversitesi Sağlık, Beden Eğitimi ve Rekreasyon Bölümünde doktora sonrası çalışmalarını yürütmüştür. Halen Orta Doğu Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Bölümünde öğretim üyesi olarak çalışmaktadır. Araştırma ilgi alanlarını sosyal beceri eğitimi, kişilerarası ilişkiler ve şiddet, engelliğe yönelik tutumlar, cinsellik sağlık ve eğitimi konuları oluşturmaktadır.

Zeynep Hatipoğlu Sümer, Assoc. Prof., received her bachelor's degree at the department of Educational Sciences at Middle East Technical University. After receiving her MSc and PhD degrees at Middle East Technical University Graduate School of Social Sciences, Guidance and Psychological Counseling program, she conducted post-doc studies at the department of Health, Physical Education, and Recreation of the University of Minnesota in the United States of America. She is currently a faculty member at Middle East Technical University, Department of Educational Sciences. Her research interests include social skills education, conflict management and interpersonal relations, sexual health education, school violence, dating violence, and risk-taking behaviors.

Yazar Katkıları / Author Contributions

Bu araştırma ilk yazarın (SEV), ikinci yazar (ZHS) danışmanlığında yürütülen yüksek lisans tez çalışmasından alınmıştır. Çalışmanın tüm aşamalarında ZHS SEV'e rehberlik etmiştir. Yazarlar alınan kararlar ve ortaya konan çıktılar açısından işbirliği içerisinde ilerlemişlerdir.

This study is an excerpt from the MSc thesis of the first author (SEV), supervised by the second author (ZHS). ZHS guided SEV throughout the study. The authors cooperated in all decisions and outputs of the study.

Çıkar Çatışması/ Conflict of Interest

Yazarlar tarafından çıkar çatışmasının olmadığı rapor edilmiştir.

Authors reported no conflicts of interest.

Fonlama / Funding

Herhangi bir fon desteği alınmamıştır.

No funding has been received for this study.

Etik Bildirim / Ethical Standards

Bu çalışma, Orta Doğu Teknik Üniversitesi İnsan Araştırmaları Etik Komitesi tarafından onaylanmıştır.

This study has been approved by the Middle East Technical University Human Subjects Ethics Committee.

ORCID

Senem Ezgi Vatandaşlar <http://orcid.org/0000-0002-5265-9128>

Zeynep Hatipoğlu Sümer <https://orcid.org/0000-0002-9163-2622>

KAYNAKÇA

- Alexander, P. C., Moore, S. & Alexander III, E. R. (1991). What is transmitted in the intergenerational transmission of violence? *Journal of Marriage and the Family*, 53(3) 657-667.
- Altınay, A. G. & Arat, Y. (2007). *Türkiye’de kadına yönelik şiddet*. İstanbul, Punto Baskı Çözümleri.
- Arbuckle J. L. (2009). Amos (Version 18.0) [Bilgisayar Programı]. Chicago: SPSS.
- Archer, J. (2000). Sex differences in aggression between heterosexual partners: A meta-analytic review. *Psychological Bulletin*, 126(5), 651-680.
- Arias, I. & Pape, K. T. (1999). Psychological abuse: Implications for adjustment and commitment to leave violent partners. *Violence and Victims*, 14(1), 55-67.
- Bacchus, L., Mezey, G. & Bewley, S. (2004). Domestic violence: prevalence in pregnant women and associations with physical and psychological health. *European Journal of Obstetrics & Gynecology and Reproductive Biology*, 113, 6–11.
- Baker, C. & Stith, S. M. (2008). Factors predicting dating violence perpetration among male and female college students. *Journal of Aggression, Maltreatment, & Trauma*, 17(2), 227-244.
- Barter, C. (2009). In the name of love: Partner abuse and violence in teenage relationships. *British Journal of Social Work*, 39, 211-233.
- Basile, K. C., Arias, I., Desai, S. & Thompson, M. P. (2004). The differential association of intimate partner physical, sexual, psychological, and stalking violence and posttraumatic stress symptoms in a nationally representative sample of women. *Journal of Traumatic Stress*, 17(5), 413–421.
- Bell, K. M. & Naugle, A. E. (2008). Intimate partner violence theoretical considerations: Moving towards a contextual framework. *Clinical Psychology Review*, 28, 1096-1107.
- Bora, A. (2015). *Evlilikte Kadına Yönelik Şiddet: Tutum, Yaşantı Ve Yasal Farkındalık Açısından Cinsiyetler Arası Karşılaştırma* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). İstanbul Üniversitesi Adli Tıp Enstitüsü, İstanbul.
- Buss, D. M. & Shackelford, T. K. (1997). From vigilance to violence: Mate retention tactics in married couples. *Journal of Personality and Social Psychology*, 72(2), 346-361.
- Büyüköztürk, Ş. (2010). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*. Ankara: Pegem Akademi.
- Caetano, R., Vaeth, P. A. & Ramisetty-Mikler, S. (2008). Intimate partner violence victim and perpetrator characteristics among couples in the United States. *Journal of Family Violence*, 23(6), 507-518.
- Carlson, M. J., Harris, S. D. & Holden, G. W. (1999). Protective orders and domestic violence: Risk factors for re-abuse. *Journal of Family Violence*, 14(2), 205-226.
- Chan, K. L. (2011). Gender differences in self-reports of intimate partner violence: A review. *Aggression and Violent Behavior*, 16, 167-175.
- Coker, A. L., Follingstad, D. R., Bush, H. M. & Fisher, B. S. (2015). Are interpersonal violence rates higher among young women in college compared with those never attending college? *Journal of Interpersonal Violence*, 31(8), 1413-1429.

- Começanha, R. & Maia, Â. (2017). Screening tool for psychological intimate partner violence: Portuguese validation of the psychological maltreatment of women inventory. *Violence and Victims*, doi: <https://doi.org/10.1891/0886-6708.VV-D-16-00060>
- Coston, B. M. (2017). Power and inequality: Intimate partner violence against bisexual and non-monosexual women in the United States. *Journal of Interpersonal Violence*, doi: 0886260517726415.
- Dardis, C.M., Dixon, K. J., Edwards, K. M. & Turchik, J. A. (2014). An examination of the factors related to dating violence perpetration among young men and women and associated theoretical explanations: A review of the literature. *Trauma, Violence, & Abuse*, 16(2), 136-152.
- Doğanavşargil, Ö. & Vahip, I. (2007). Fiziksel eş şiddetini belirlemede klinik görüşme yöntemi. *Klinik Psikiyatri*, 10, 125-136.
- Doumas, D. M., Pearson, C. L., Elgin, J. E. & McKinley, L. L. (2008). Adult attachment as a risk factor for intimate partner violence: the “mispairing” of partners' attachment styles. *Journal of Interpersonal Violence*, 23(5), 616-634.
- Drijber, B. C., Reijnders, U. J. L. & Ceelen, M. (2013). Male victims of domestic violence. *Journal of Family Violence*, 28, 173-178.
- Dutton, M.A., Goodman, L. A. & Bennet, L. (1999). Court-involved battered women's responses to violence: The role of psychological, physical, and sexual abuse. *Violence and Victims*, 14(1), 89-104.
- Dutton, D. G. & Nicholls, T. L. (2005). The gender paradigm in domestic violence research and theory: Part 1 – The conflict of theory and data. *Aggression and Violent Behavior*, 10, 680-714.
- Erdoğan, S., Aktaş, A. & Bayram, G. O. (2009). Sığınma evinde yaşayan bir grup kadının şiddet deneyimleri ve baş etme yaklaşımları: Niteliksel bir çalışma. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 6(1), 807-824.
- Ersoy, N. C., Hünler, O. S., & Namer, Y. (2017). Kadına Psikolojik Eziyet Envanteri Kısa Formu Türkçe Uyarlaması. *Klinik Psikiyatri Dergisi*, 20(4), 276-286.
- Fleury, R. E., Sullivan, C. M. & Bybee, D. I. (2000). When ending the relationship doesn't end the violence: Women's experiences of violence by former partners. *Violence Against Women*, 6(12), 1363-1383.
- Follingstad, D. R. (2007). Rethinking current approaches to psychological abuse: Conceptual and methodological issues. *Aggression and Violent Behavior*, 12, 439-458.
- Güleç Öyekçin, D., Yetim, D., & Şahin, E. M. (2012). Kadına yönelik farklı eş şiddeti tiplerini etkileyen psikososyal faktörler. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 23(2), 73-81.
- Hardesty, J. L., Crossman, K. A., Haselschwerdt, M. L., Raffaelli, M., Ogolsky, B. G. & Johnson, M. P. (2015). Toward a standard approach to operationalizing coercive control and classifying violence types. *Journal of Marriage and Family*, 77(4), 833-843.

- Hatipoğlu-Sümer, Z. & Toplu, E. (2011, Ekim). *Flört İlişkisinde Şiddete Maruz Kalma ve Şiddet Uygulama: Güç Algısı ve Güç Doyumunun Rolü* [Öz]. XI. Ulusal Psikolojik Danışma ve Rehberlik Kongresinde sunulan bildiri, Ege Üniversitesi, İzmir.
- Hortaçsu, N., Kalaycıoğlu, S. & Rittersberger-tiliç, H. (2003). Intrafamily aggression in Turkey: Frequency, instigation, and acceptance. *The Journal of Social Psychology*, 143(2),163-184.
- Hughes, D. (2004). *Domestic violence against men*. Erişim tarihi 25 Aralık 2012, http://therightsofman.typepad.co.uk/the_rights_of_man/files/domestic_violence_against_men_by_david_hughes.doc
- Kasian, M. & Painter, S. L. (1992). Frequency and severity of psychological abuse in a dating population. *Journal of Interpersonal Violence*, 7(3), 350-364.
- Katz, J. & Arias, I. (1999). Psychological abuse and depressive symptoms in dating women: Do different types of abuse have differential effects? *Journal of Family Violence*, 14(3), 281-295.
- Katz, J., Washington Kuffel, S. & Brown, F. A. (2006). Leaving a sexually coercive dating partner: A prospective application of the investment model. *Psychology of Women Quarterly*, 30, 267-275.
- Kaura, S. A. & Lohman, B. J. (2007). Dating violence victimization, relationship satisfaction, mental health problems, and acceptability of violence: A comparison of men and women. *Journal of Family Violence*, 22, 367-381.
- Kılıç, B. Ç. (1999). *Aile içi kadına yönelik şiddetin belirlenmesi ve hemşirenin rolü* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). İstanbul Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Kimmel, M. S. (2001). *Male victims of domestic violence: A substantive and methodological research review. A Report to the Equality Committee of the Department of Education and Science*. Erişim tarihi 26 Aralık 2012, <http://www.amen.ie/Downloads/26013.pdf>
- Kimmel, M. S. (2002). "Gender symmetry" in domestic violence: A substantive and methodological review. *Violence Against Women*, 8(11), 1332-1363.
- Kline, R. B. (2015). *Principles and practice of structural equation modeling*. Guilford publications.
- Kocacık, F. & Çağlayandereli, M. (2009). Ailede kadına yönelik şiddet: Denizli ili örneği. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 6(2), 24-43.
- Koenig, M. A., Ahmed, S., Hossain, M. B. & Mozumder, A. K. A. (2003). Women's status and domestic violence in rural Bangladesh: individual-and community-level effects. *Demography*, 40(2), 269-288.
- Krug E. G., Dahlberg, L. L., Mercy, J. A., Zwi, A. B. & Lozano, R. (2002). *World report on violence and health*. Erişim tarihi 1 Ocak 2012, <http://whqlibdoc.who.int/hq/2002/9241545615.pdf>
- Lange, C., Starker, A., von der Lippe, E. & Hölling, H. (2016). Prevalence of experience of physical and psychological violence in the general population in the past 12 months. Results of the German Health Interview and Examination Survey for Adults (DEGS1). *Bundesgesundheitsblatt Gesundheitsforschung Gesundheitschutz*, 59(1), 4-16.

- Magdol, L., Moffitt, T. E., Caspi, A., & Silva, P. A. (1998). Hitting without a license: Testing explanations for differences in partner abuse between young adult daters and cohabitators. *Journal of Marriage and the Family*, 60(1), 41-55.
- Maldonado-Molina, M. M., Reingle, J. M. & Jennings, W. G. (2011). Does alcohol use predict violent behaviors? The relationship between alcohol use and violence in a nationally representative longitudinal sample. *Youth Violence and Juvenile Justice*, 9(2): 99–111.
- Marshall, L. L. (1996). Psychological abuse of women: Six distinct clusters. *Journal of Family Violence*, 11(4), 379-409.
- Mert, İ. S., & Bekmezci, M. (2016). İki kariyerli aile çalışanlarında iş ve yaşam tatmini. *Türk Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 46-57.
- Mihalic, S. W. & Elliott, D. (1997). A social learning theory model of marital violence. *Journal of Family Violence*, 12(1), 21-47.
- National Research Council (1993). *Understanding and Preventing Violence: Volume 1*. Washington, DC: The National Academies Press. <https://doi.org/10.17226/1861>.
- Pico-Alfonso, M. A. (2005). Psychological intimate partner violence: The major predictor of posttraumatic stress disorder in abused women. *Neuroscience and Biobehavioral Reviews*, 29, 181-193.
- Plichta, S. B. & Falik, M. (2001). Prevalence of violence and its implications for women's health. *Women and Health Issues*, 11(3), 244-258.
- Reingle, J. M., Staras, S. A. S., Jennings, W. G., Branchini, J. & Maldonado-Molina, M. M. (2012). The relationship between marijuana use and intimate partner violence in a nationally representative, longitudinal sample. *Journal of Interpersonal Violence*, 27(8): 1562–1578.
- Rhatigan, D. L. & Axson, D. K. (2006). Using the investment model to understand battered women's commitment to abusive relationships. *Journal of Family Violence*, 21(2), 153-162.
- Rhatigan, D. L., Moore, T. M. & Stuart, G. L. (2005). An investment model analysis of relationship stability among women court-mandated to violence interventions. *Psychology of Women Quarterly*, 29, 313-322.
- Rickert, V. I., Wiemann, C. M., Harrykisson, S. D., Berenson, A. B. & Kolb, E. (2002). The relationship among demographics, reproductive characteristics, and intimate partner violence. *American Journal of Obstetrics & Gynecology*, 187(4), 1002-1007.
- Sackett, L. A. & Saunders, D. G. (1999). The impact of different forms of psychological abuse on battered women. *Violence and Victims*, 14(1), 105-117.
- Shorey, R. C., Brasfield, H., Zucosky, H., Febres, J. & Stuart, G. L. (2015). The relation between alcohol use and psychological, physical, and sexual dating violence perpetration among male college students. *Violence Against Women*, 21(2), 151–164.
- Shorey, R. C., Cornelius, T. L. & Bell, K. M. (2008). A critical review of theoretical frameworks for dating violence: Comparing the dating and marital fields. *Aggression and Violent Behavior*, 13, 185-194.
- SPSS Inc. (2008). SPSS Statistics for Windows, Version 17.0. Chicago: SPSS Inc.

- Stets, J. E. (1990). Verbal and physical aggression in marriage. *Journal of Marriage and the Family*, 52(2), 501-514.
- Şahin, E. M., Yetim, D., & Güleç Öyekçin, D. (2012). Edirne’de kadına yönelik eş şiddeti yaygınlığı ve kadınların şiddete karşı tutumları. *Cumhuriyet Medical Journal*, 34(1), 23-32.
- Şahin, S., İlçioğlu, K., & Ünsal, A. (2018). İnfertil kadınlarda aile içi şiddet ve kaygı düzeyleri. *Cukurova Medical Journal*, 43(4), 777-784.
- Tabachnick & Fidell (2007). *Using multivariate statistics* (5th ed.). New York: Pearson.
- The Mankind Initiative (2008). The A to Z of D. V. Erişim tarihi 26 Aralık 2012, <http://www.mankind.org.uk/pdfs/AtoZofDV.pdf>
- Thompson, R. S., Bonomi, A. E., Anderson, M., Reid, R. J., Dimer, J. A., Carrell, D. & Rivara, F. P. (2006). Intimate partner violence: Prevalence, types, and chronicity in adult women. *American Journal of Preventive Medicine*, 30(6), 447-457.
- Tolman, R. M. (b.t.). Instructions for scoring PMWI subscales. Erişim tarihi 11 Mayıs 2014, http://sitemaker.umich.edu/pmwi/files/pmwi_scoring_instructions.pdf
- Tolman, R. (1989). The development and validation of a non-physical abuse scale. *Violence and Victims*, 4, 154-177.
- Tolman, R. M. (1999). The validation of the psychological maltreatment of women inventory. *Violence and Victims*, 14(1), 25-37.
- Toplu, E. & Hatipoğlu-Sümer, Z., (2011, Ekim). *Flort ilişkisinde şiddetin yaygınlığı ve türleri* [Öz] XI. Ulusal Psikolojik Danışma ve Rehberlik Kongresinde sunulan bildiri, Ege Üniversitesi, İzmir.
- Toplu Demirtaş, E., Hatipoğlu Sümer, Z., & Murphy, C. M. (2018). Turkish version of the Multidimensional Measure of Emotional Abuse: Preliminary psychometrics in college students. *Violence and Victims*, 33(2), 275-295.
- Toplu-Demirtaş, E., Hatipoğlu-Sümer, Z. & White, J. W. (2013). The relation between dating violence victimization and commitment among Turkish women: Does the investment model matter? *International Journal of Conflict and Violence*, 7(2), 203-215.
- Turhan, E., Guraksin, A. & Inandi, T. (2006). Validity and reliability of the Turkish version of the revised Conflict Tactics Scales. *Turkish Journal of Public Health*, 4(1), 1-12.
- Ulucan, H. (2017). Domestic violence and female’s labor market conditions in Turkey: An analysis of cross sectional data. *Yönetim ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 15(5), 113-124.
- Ureña, J., Romera, E. M., Casas, J. A., Viejo, C. & Ortega-Ruiz, R. (2015). Psychometrics properties of psychological dating violence questionnaire: A study with young couples. *International Journal of Clinical and Health Psychology*, 15, 52-60.
- Whitaker, D. J., Haileyesus, T., Swahn, M. & Saltzman, L. S. (2007). Differences in frequency of violence and reported injury between relationships with reciprocal and nonreciprocal intimate partner violence. *American Journal of Public Health*, 97(5), 941-947.
- World Health Organization (WHO) (2012). Intimate partner violence: Understanding and addressing violence against women. Erişim tarihi 06 Ocak 2015,

http://apps.who.int/iris/bitstream/10665/77432/1/WHO_RHR_12.36_eng.pdf?ua=1

Extended Abstract

Introduction: Intimate relationship violence is divided into three main types: physical, sexual, and psychological violence. Physical violence is the type of violence that has been taken the most seriously because of immediate visible consequences. Sexual violence has been separated from physical violence after a while but has not been studied as widely as physical violence because most of the time it stays undisclosed. Psychological maltreatment has been recognized respectively recently; however, it is the most common type of violence (Follingstad, 2007; Hortaçsu et al., 2003; Marshall, 1996; Toplu & Hatipoğlu-Sümer, 2011; Toplu-Demirtaş et al., 2013; Shorey et al., 2015; Ureña et al., 2015).

There are some Turkish scales developed to measure psychological maltreatment but they fail to respond to the need of measuring the concept of psychological maltreatment in a comprehensive general sense such as Violence Against Women Scale (Kılıç, 1999), specifically focusing on a type of psychological maltreatment; Revised Conflict Tactics Scale (CTS-2), adapted to Turkish by Turhan, Güraksın and İnandı (2006), widely criticized for ignoring the context of the acts, the person initiating the acts, and the intention underlying the acts (Kimmel, 2002); Multidimensional Measure of Emotional Abuse adapted to Turkish by Toplu-Demirtaş, Hatipoğlu-Sümer, and Murphy (2018), developed and adapted in the context of dating relationships. Therefore, a new Turkish scale to measure psychological maltreatment among married individuals is needed.

Method: The study used cross-sectional correlational survey method. Convenience and snowball sampling were used to reach 505 participants between 18 and 65 years old. 46% of the participants were women and 54% were men. Educational status of 66% of the participants was university and graduate education and 34% of the participants were college, high school, middle school, or primary school graduates. Majority of the participants were currently employed (91%) while a small portion was retired or unemployed (9%). 22% of the participants had no children and 78% of them had at least one child. Marriage duration ranged between 1 year and 43 years.

The survey form included items such as gender, age, educational status, employment status, marriage duration, and number of children as well as Psychological Maltreatment of Women Inventory (PMWI) developed by Tolman (1989) and adapted to Turkish through this study. PMWI has two subscales: dominance/isolation and emotional/verbal. The scale was originally intended for women; however, this study tested its psychometric properties with men, too. As Kasian and Painter (1992) point out, there is no proof that men experience psychologically abusive behaviors differently compared to women.

Results: The whole data set was used to examine the psychometric properties of Turkish PMWI (N=505). Confirmatory factor analysis showed that factorial structure of the scale with the current data did not fit the original structure ($\chi^2=5908.79$, $p<.05$, $df=1079$, $GFI=.63$, $AGFI=.60$, $RMSEA=.09$, $CFI=.72$, $IFI=.72$, $NFI=.68$). Therefore, an exploratory factor analysis was conducted to explore the structure formed by the current data and four items were extracted due to mixed and/or low factor loading. Consequently, a four-factor 44-item scale accounting for 55.63% of the total variance was obtained. The factors obtained were named misbehavior ($\alpha=.96$), inhibition ($\alpha=.90$), jealousy ($\alpha=.85$), and criticism ($\alpha=.70$). Reliability of the whole scale was $\alpha=.97$.

Pearson product-moment correlation and independent samples t-test were conducted to examine the subscales in terms demographic and relational variables and several significant implications were found. Inhibition increased with age, marriage duration, and number of children. Men reported more victimization in terms of jealousy and criticism. Individuals who did not graduate from university were found to be exposed to jealousy more than those with a university or graduate degree.

Discussion & Conclusion: The study revealed that Turkish PMWI had a different factorial structure than the original scale. This can be due to cultural differences. This difference is understandable considering that psychological maltreatment can change across cultures and time (Kocacık & Çağlayandereli, 2009).

In terms of demographic and relational variables, older age was related to increased exposure to mistreatment but not other types of psychological maltreatment. The finding that being exposed to mistreatment increases with marriage duration is partly in line with Hatipoğlu-Sümer and Toplu's (2011) finding that as relationship duration increases, perpetrating violence and being victimized increase. The finding that mistreatment victimization increases as the number of children increases may be due to the fact that responsibilities increase, the family system changes, and tolerance between the couple decreases as a result of increased stress after each new child.

Women and men did not differ in terms of mistreatment and inhibition victimization but they differed in terms of jealousy and criticism. Men reported being exposed to jealousy and criticism more than women. This finding is partly in line with the view that men and women do not differ in terms of violence victimization (Hughes, 2004; Kimmel, 2001; Rhatigan et al., 2005), and partly the view that men are exposed to more violence than women (Drijber et al., 2013; Kasian & Painter, 1992); however, the present study provides no strong proof to support either view. Jealousy was experienced differently by people with different educational status. Participants not holding a university degree were exposed to more jealousy than those who did. There are studies relating intimate partner violence with educational status and income level (Kocacık &

Çağlayandereli, 2009; Thompson et al., 2006; WHO, 2012). Participants revealed no significant differences in terms of other types of psychological maltreatment.

An important implication of the study is that PMWI is valid and reliable in the sample of married men, too. In the light of this finding, future researchers are recommended to test the scale in different populations and include men in future violence research.

The study is expected to contribute to the measurement of psychological maltreatment. Defining the types of psychological maltreatment, the subscales of PMWI, can make it easier to form separate interventions and coping methods. Another contribution of this study is revealing some of the risk factors for victimization. The fact that psychological maltreatment cannot easily be recognized by the victims makes it necessary for helpers to know the risk factors and be able to recognize victimization.